

Voorzitter: T. van Zoelen (PvdD)

Namens de raad: M. van der Glas (GroenLinks), K. Boogaard (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), D. Brandenburg (SP), I. Jacobs (VVD), P. Rebergen (ChristenUnie), B. Hekkema (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), H. Moerkerk (100%Groningen), S. Bosch (Student&Stad)

Namens het college: L. Diks (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Aanpak overlast door houtrook

00:14:22

Voorzitter: Goedenavond allemaal. Welkom bij deze meningsvormende sessie over het initiatiefvoorstel Aanpak overlast door houtrook, ingediend door GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en 100% Groningen. Dit initiatiefvoorstel dateert al van voor de zomer. Gisteren is het preadvies van het college verschenen. We hebben vanavond geen insprekers. De volgorde wil ik als volgt doen, dat één iemand namens de indiener een hele korte toelichting geeft op het voorstel. Vervolgens komen de niet-indienende fracties aan de beurt en dan zal mevrouw Diks van het college een reactie geven. Ik geef nu de heer Van der Glas van GroenLinks het woord om een korte toelichting te geven.

00:15:20

De heer Van der Glas: Dank u wel, Voorzitter. Het woord is natuurlijk niet aan mij, maar aan de rest van de raad. Daar ben ik heel nieuwsgierig naar. Ook namens de andere indieners dank voor het preadvies van het college. Dit onderwerp raakt veel inwoners van onze gemeente in hun dagelijks leven en waar de één plezier beleeft aan een houtkachel betekent het voor de ander dat die in de problemen zit. Wij zijn blij met dit debat en graag horen wij van de andere partijen hoe zij hier tegenaan kijken. Dank u wel.

00:15:48

Voorzitter: Dank. Dan kijk ik nu de niet-indienende fracties aan: SP, VVD, Stadspartij, Student en Stad of PVV?

00:15:57

De heer Bosch: Voorzitter, ik heb een procesvraag, want ik vind het best moeilijk om nu een woordvoering te houden die heel erg afhangt van wat de indienende fracties doen met het preadvies. Als het antwoord daarop 'niks' is, dan weet ik wel wat ik wil zeggen, maar als het antwoord is: "We nemen het preadvies over", dan heb ik een heel andere woordvoering en praat ik nu misschien voor niks.

00:16:24

Voorzitter: Ik ben heel flexibel als Voorzitter dus ik kijk even de commissie rond. Ik kan ook eerst de wethouder het woord geven.

00:16:38

Mevrouw Jacobs: Ik kan wel invoelen wat meneer Bosch zegt. De woordvoering namens de indieners was vrij kort, maar ik zou willen vragen of de indieners nog willen reageren of het voorstel willen beschouwen ten opzichte van het preadvies. Dan weten we wat het nieuwe, dan wel oude voorstel wordt en kunnen wij reageren. Vervolgens horen we graag wat de wethouder daarvan vindt. Ik vraag me af of de indienende fracties dat goedvinden?

00:17:05

Voorzitter: Duidelijk, dat kan ik doen. Een rondje met de indienende fracties. Of dat er eerst een toelichting komt op het preadvies, vind ik ook prima. Zullen we het zo doen?

00:17:13

De heer Van der Glas: Ik zou het met alle liefde willen doen, maar volgens mij is de bedoeling van het debat rondom het initiatiefvoorstel dat ik vragen beantwoord, die er vanuit de raad zijn, ten aanzien van dit voorstel. Als ik begin, kan ik geen antwoord geven op vragen.

00:17:29

Voorzitter: Dat vind ik een mooie [onhoorbaar]. De heer Bosch.

00:17:34

De heer Bosch: Dank u wel, Voorzitter. Ik proef een beetje dat - anders was er wel anders gereageerd - de indienende fracties vasthouden aan het initiële voorstel. Dat gaan we dan misschien nog horen. Spannend, maar ik hoor het graag als interruptie als dat niet zo is. Ik ga ervoor nu vanuit dat het volledige initiatiefvoorstel wordt overgenomen. Daar kan ik, in principe, heel veel woorden aan vuilmaken, maar het preadvies van het college verwoordt het, volgens mij, heel duidelijk. Namelijk, dat er inderdaad een probleem is en dat de vraag is: hoe groot is het maatschappelijke probleem daadwerkelijk? Om een quote te geven: 'Bij dit onderzoek is geen samenhang gevonden tussen klachten en fijnstofgehalte' dus dat is moeilijk. Vervolgens is de vraag: wat kan je er daadwerkelijk mee? Daarin wordt heel duidelijk beantwoord: niet zo gek veel. Volgens mij moeten we goed kijken dat wat we als gemeente doen, daadwerkelijk effect heeft. Ik vind het helemaal prima dat we op het moment voorlichting gaan doen, helemaal bij horecaondernemers. Dat kan hartstikke goed, maar we moeten niet heel veel inzet gaan tonen om heel weinig resultaat te boeken.

00:18:52

Voorzitter: Dank u. Andere niet-indienende fracties? De heer Brandenburg, SP.

00:18:58

De heer Brandenburg: Dank, Voorzitter. Dank aan de indienende fracties voor dit initiatiefvoorstel. Ik bedoel, het is altijd prijzenswaardig als partijen zelf met iets aan de slag gaan, dus dank daarvoor. Ik kan het vrij kort houden. Ik ben benieuwd naar de reactie van de indienende partijen op het preadvies van het college. Ik kan me voorstellen dat, als je klachten of astma hebt of als je slecht tegen houtrook kunt, je daar hinder van ondervindt en ik denk dat het goed is dat we dat met elkaar erkennen en dat we dat, waar mogelijk, aanpakken. Aan de andere kant kan ik me goed voorstellen dat je niet zomaar iedereen verbiedt om een kachel te stoken met hout, al is het maar omdat er nog sommige mensen, in deze gemeente, afhankelijk zijn van hun warmtevoorziening op basis van houtrook. Dus mijn vraag aan de indienende fracties is: hoe kijken zij daarnaar en hoe gaan ze daarmee om bij mensen die geen andere mogelijkheden hebben? De indieners stellen dat de gemeente

een programma op moet stellen om houtrook aan te pakken en dan vraag ik me af: in hoeverre geldt dat voor iedereen die een kachel heeft? Of denken de indienende fracties hier aan specifieke maatregelen of eisen? Bijvoorbeeld voor horecaondernemers waar een groot deel van de klachten vandaan komen, omdat pizzabakkers het liefst pizza's op hout bakken. Denken zij dan in de sfeer van, bijvoorbeeld, verplichtingen met filters met metingen in de buurt? Enerzijds ziet mijn fractie het belang, maar anderzijds voelt het een beetje wrang dat je straks misschien geen barbecue zou mogen aansteken als je onder een fabriek woont die allerlei fijnstof uitstoot. Ik ben benieuwd naar de mening van de indienende fracties daarover. Tot slot, alleen bewustwording - u kent de visie van mijn partij, we zijn materialisten en geen idealisten in de filosofische zin des woords - vinden wij nooit heel veel zoden aan de dijk zetten.

00:21:17

Voorzitter: Helder, dan kijk ik verder. Ik zie mevrouw Jacobs van de VVD. Gaat uw gang.

00:21:28

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Dank u wel indieners, net zoals de vorige sprekers hebben gedaan. Dank voor het initiatiefvoorstel. Houtrook is iets wat al sinds lange tijd de gemoederen bezighoudt en als ik dit document lees vraag ik mij af: is het houtrook of is het rook? Als het over de barbecue gaat kun je last hebben van de barbecue van je buurman, maar dan is de vraag of die op hout gestookt wordt of dat je gewoon de rook en de vetten en wat dan ook hebt? Ik denk dat het voor de indieners goed is om aan te geven of het gaat over rookoverlast of over overlast alleen van houtrook. Dat vroeg ik mij af. Het preadvies van het college werpt bij ons het idee op dat wij juridisch heel weinig kunnen. Wat mijn fractie vooral belangrijk vindt is dat de lucht bij ons vrij schoon is, dus dan is het de vraag dat op het moment dat je rook hebt of je dan rook ziet? Irriteer je je aan rook of de geur of is er sprake van luchtvervuiling? Dat is wat wij uit het stuk hebben opgenomen wat niet precies hetzelfde is. Waar denken we aan op het moment dat we willen reguleren?

00:22:36

Mevrouw Jacobs: Ik ga uit van het stoken van hout en dan heb je het stoken van hout in de horeca, waarbij ik uitga van de pizzabakker met zijn oven die soms op hout wordt gestookt en soms op kolen. Je hebt mensen die van de houtkachel afhankelijk zijn - dat lijkt me heel ingewikkeld om te verbieden - en dan heb je nog de recreatiestoker. Van een recreatiestoker met een hoog huis en een schoorsteen van tien meter hoog heb je minder overlast dan van iemand die een vuurkorf op ooghoogte heeft of vuurschalen in zijn kleine stadstuin neerzet op een halve meter hoogte. Hoe gaan we alles over één kam scheren? Het zal u niet verbazen dat wij het noemen, want onze gemeente heeft hele verschillende gebieden met hele verschillende woningen en tuinen. Willen we het overal verbieden? Mag iemand die in Ten Post woont, met een tuin van 1000 of 1500 vierkante meter met in de verste verte geen burens, ook niet stoken of gaan we daar gebieden op het moment dat er een 'amber alert' - zo las ik dat - moet komen dat er sprake is van smog? Ik heb wat meer handen en voeten nodig hoe we dat gaan doen. Ik vind het wel leuk dat mijn buurman zegt dat hij een materialist is en geen idealist. Wij denken bij al dit soort onderzoeken altijd wel: tot hoever gaan we? Wat mag het kosten? Wie gaat dat betalen en wat levert het op? Dat zijn een beetje in de volle breedte de vragen die mijn fractie bij dit onderwerp heeft.

00:24:12

Voorzitter: Dank. Ik zie dat daarmee de niet-indiende partijen, die aanwezig zijn, aan het woord zijn geweest. Dan wil ik graag het woord geven aan de wethouder, mevrouw Diks.

00:24:26

Mevrouw Diks: Het lijkt mij aan de indieners?

00:24:29

Voorzitter: Nee, ik heb in mijn memo staan dat nu het college aan de beurt is om een kleine reactie te geven op het preadvies. Daarna kunnen de indieners daarop reageren.

00:24:47

Mevrouw Diks: Het is uiteraard prima om te reageren. Ik zat even te kijken, want ik heb, eerlijk gezegd, niet het idee dat er aan het college zoveel vragen zijn gesteld. In die zin is het voornamelijk aan de indieners. Een aantal van u constateert al dat er wettelijk heel weinig mogelijk is en dat hadden de indieners natuurlijk zelf ook al geconstateerd. Het college heeft nauwelijks wettelijke mogelijkheden om iets te doen. Het enige wat ik me nog zou kunnen voorstellen is: stel, er staat toevallig net een boa in je huiskamer en je gooit een geverfde plank in je kachel, dan kan er gehandhaafd worden. De kans dat die boa in de huiskamer staat is best wel klein, dus een heterdaadje is heel lastig en dat maakt de handhaving heel lastig. Ik zeg het nu een beetje grappend, maar ik ken voorbeelden - daarom neem ik het onderwerp als zodanig heel serieus, moet ik eerlijk zeggen - waarbij houtrook tot hele nare burenruzies heeft geleid. Mensen die in elkaar verbaal te lijf gingen, omdat er zoveel overlast was van houtrook.

00:25:52

Mevrouw Diks: Ik doe daar niets aan af, maar ik probeer wel te schetsen dat er maar weinig varianten zijn, waarbij een boa of de gemeente direct kan ingrijpen en daar echt op kan handhaven. Toezicht houden kun je altijd, maar handhaven is buitengewoon ingewikkeld. Daarom hebben we in onze reactie, in het preadvies, heel nadrukkelijk ingezet dat het ook gaat om bewustwording. Ben je er, als stoker, van bewust dat je misschien overlast zou kunnen veroorzaken? Denk daarover na. Ik heb een aantal voorbeelden - zit ik heel hard te schreeuwen? - gegeven in het preadvies om die voorlichting slimmer te doen. Gebruik alles wat daarvoor mogelijk is: social media, we hebben de website en het stook-alert. Amber alert kan ook, maar dat is een beetje: "Help, mijn rook is weg". Ik denk dat we daar waar mogelijkheden zijn die zeker moeten nemen.

00:26:55

Mevrouw Diks: Ik vind het heel belangrijk dat we bij de verkoop van houtkachels de leveranciers vragen om hier extra aandacht voor te hebben, zodat je bij de verkoop meteen meegeeft dat dit echt een belangrijk punt is. Dat het fijn is dat jij zelf denkt dat je met iets moois bezig bent, maar dat het ertoe zou kunnen leiden dat jouw burens of anderen daar overlast van ondervinden. Wij zijn niet de enigen die het hierover hebben in Groningen. In allerlei andere gemeentes wordt hier aandacht aan besteed, dus ik zou me kunnen voorstellen dat we via VNG - we zitten op een aantal plekken binnen de VNG - even kijken of wij daar slimme dingen van over kunnen nemen en wat we daarvan kunnen leren. Dat gaan we zeker doen. Natuurlijk gaan we kijken - dat hebben we in het preadvies aangegeven - met de afdeling medische milieukunde van de GGD wat we kunnen doen. Daar staan we

allemaal voor open om dat op te pakken. Inderdaad hebben we nagedacht of er een mogelijkheid is, als men overlast ondervindt van een buur die stookt, om te kijken of je via buurtbemiddeling - zodat het nog wel een beetje soort van gezellig blijft in de buurt - op een zachte manier het gesprek kan voeren.

00:28:10

Mevrouw Diks: Heel veel burens maken, naar mijn idee, afspraken maken over pianospelen of drummen, zodat je weet dat je in elkaars bubbel zit, maar doe het dan op het moment dat een ander daar geen of minder overlast van heeft. Ik denk dat de zoektocht dat je de bewustwording beter organiseert en mekaar op een open manier het gesprek aan laat gaan, wellicht met ondersteuning van buurtbemiddeling, misschien een hele prettige manier zou kunnen zijn om in buurten en wijken hierover het gesprek te voeren. Wat nog wel mogelijk zou kunnen zijn is om te kijken bij de nieuwe Omgevingswet - als die er nog ooit komt, zou ik haast zeggen. Dat zeg ik een beetje genuanceerd, want ik zat ooit op een andere plek, in een clubje van de VNG, bij de ontwikkeling van de Omgevingswet en toen zou die per 1 januari 2018 ingevoerd worden. Hoop doet leven, zal ik maar zeggen - want die geeft ruimte om hier wat meer aandacht voor te hebben. Dat punt, dat in het initiatiefvoorstel wordt genoemd, waar er dan uiteindelijk wel wettelijk mogelijkheden gaan komen, vind ik heel verstandig om naar te kijken en gebruik die dan ook als gemeente. Dat is wat ik hier zo, niet alle gras voor de indieners wegmaaiend, over zou kunnen zeggen.

00:29:36

Voorzitter: Dank.

00:29:37

De heer Bosch: Voorzitter, ik zou graag een verhelderende vraag willen stellen aan de wethouder. Staat de wethouder nou positief tegenover dat sms'en en iedereen op die manier informeren?

00:29:49

Mevrouw Diks: Ik zou het wel verstandig vinden, want het gaat voor een deel ter voorkoming van burenruzies, want één van de dingen bij burenruzies is dat burens vaak niet weten dat ze elkaar in de weg zitten. Als er een stook-alert is en je krijgt een sms of je wordt op een andere manier, via een app of zo, gewaarschuwd, dan ben je in ieder geval meer bewust. "Als ik nu de kachel aansteek, dan zou het kunnen zijn dat die buurman, waar ik net een afspraak mee gemaakt heb om dit verstandig te doen, hier overlast van zou kunnen hebben". Dus dan ben je iets meer bewust dat je je gedrag kunt inregelen, om het maar zo te noemen.

00:30:28

De heer Bosch: Voorzitter, volgens mij gaat het dan voor de hele gemeente tegelijkertijd. Misschien moet ik het aan de indieners vragen, maar dat betekent dat we een sms gaan sturen aan 200.000 inwoners. Dat vind ik misschien wat ver gaan.

00:30:42

Mevrouw Diks: We hebben geen 200.000 schoorstenen, bij wijze van spreken. Daar zouden we nog over na kunnen denken, want dit is wel een beetje praktisch en misschien hebben de indieners daar al een opvatting over. Misschien zou je je kunnen aanmelden of dat je, op het moment dat je een kachel koopt, meteen gewezen wordt op zo een alert en je kunt

aanmelden of iets dergelijks. Voor Amber Alert moet je je ook aanmelden, want dat krijg je niet zomaar toegestuurd. Al dat soort praktikaliteiten kunnen we gewoon inrichten.

00:31:16

Voorzitter: Duidelijk. Zijn er nog meer verhelderende vragen aan de wethouder? De heer Hekkema, Partij voor de Dieren.

00:31:24

De heer Hekkema: Dank, Voorzitter. Ik heb één verhelderende vraag aan de wethouder. Ik vind het namelijk mooi dat er wordt ingezet op bewustwording en ik denk dat we daar als indienende partijen ook zeker in meegaan. Ik vraag me wel af: er zijn een aantal gemeenten in dit land die toch de vlucht naar voren hebben gekozen, bijvoorbeeld op het gebied van het opnemen in de APV, zoals een stookverbod tussen bepaalde uren. Is het college van plan om te kijken naar wat die gemeenten juridisch proberen, of dat succesvol is en of we daar misschien een voorbeeld aan kunnen nemen?

00:32:00

Voorzitter: Gaat uw gang.

00:32:01

Mevrouw Diks: Ik denk dat het goed is om dat te doen. Wij hebben daar nu niet voor gekozen, want ik heb zelf - en het college, want het is altijd één mond - dus hebben we niet zo heel veel met het opleggen van regels die je vervolgens niet kunt handhaven. Dat is, volgens mij, niet zo zinvol, maar op het moment dat gemeenten, wat u aangeeft, dat al hebben opgeschreven, dan kun je op enig moment kijken of dat succesvol is en het dan implementeren. Niets houdt ons tegen - u eigenlijk, want u stelt de APV vast - om dat te doen. Handhaven is altijd het laatste. Je wilt op een vriendelijke manier met elkaar, in deze gemeente, samenwonen en mekaar erbij houden. Handhaven kan altijd, maar het is niet het eerste wat je inzet. Aangezien dit nu een initiatief is om dit wat meer te gaan reguleren en die bewustwording te organiseren, zou ik niet meteen gaan inzetten op handhaving.

00:32:55

Voorzitter: Mevrouw Boogaard van de PvdA heeft nog een vraag.

00:32:59

Mevrouw Boogaard: Ik wil daar toch even op aanhaken, want wat we eigenlijk hebben gedaan is een stappenplan samenstellen, waarin de laatste stap handhaven is. Op dit moment is handhaven niet aan de orde, omdat we daar geen wettelijk kader voor hebben. Wellicht komt, in de nabije toekomst, dat wettelijke kader er wel. Zou je dan niet kunnen zeggen dat we, in principe, wel uit de voeten zouden kunnen met dit initiatiefvoorstel op het moment dat we zeggen: "De laatste stap zetten we nog even in de ijskast en daar kijken we opnieuw naar op het moment dat het wettelijk kader er eventueel wel is?"

00:33:39

Voorzitter: De wethouder.

00:33:40

Mevrouw Diks: Voorzitter, op het moment dat een boa, zoals ik net al aangaf, een en ander constateert kunnen we nu ook handhaven. Er is de wet Milieubeheer of het Activiteitenbesluit of anderszins wat van toepassing zou kunnen zijn en dat kunnen we

gebruiken, dus we hoeven dat niet op te zouten, om het even zo te benoemen. Ik zou me wel kunnen voorstellen dat op het moment dat de Omgevingswet er ooit een keer komt - dat nemen we maar aan - we daarin het stoken en geur- en stankoverlast en al dat soort dingen kunnen gaan regelen en ik zou dan zeggen om het in de uitvoering wel praktisch te beschrijven. Dan heb je op lokaal niveau handvatten om op een andere manier te handhaven dan alleen de wet Milieubeheer ons momenteel biedt.

00:34:28

Voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan de heer Van der Glas namens de indieners.

00:34:33

De heer Van der Glas: Dank u wel, Voorzitter. Ik ga in op een paar dingen die ik gehoord heb bij de overige partijen en bij het college. Allereerst, hoe groot is het probleem nou eigenlijk? In aanloop heb ik, met de indieners, gesproken met diverse instanties, waaronder de GGD, en ik kan u vertellen dat het probleem groot is. Zeker voor de mensen die er direct effect van hebben, hebben ze aantoonbaar gezondheidsschade. Enerzijds van de stress van de overlast, maar anderzijds ook door aanwijsbare effecten op longen, astma en COPD. Het is zo dat in Groningen de lucht relatief schoon is als je kijkt naar heel Nederland, maar het probleem zit hem hier niet in de luchtkwaliteit en de uitstoot over de hele stad. Het probleem zit hem in de puntbronnen. Je bent de buurman van diegene die hout stookt en dan heb je daar daadwerkelijk lichamelijke schade van. Daarom vinden wij dat een groot probleem. Het klopt, dat hebben we ook in ons voorstel gezet, in het preadvies turfde ik vijf keer de mededeling dat er geen wettelijk kader bestaat. Dat is waar. Hoe pakt handhaving dit nu aan? Op het moment dat er een melding komt bij Meldpunt Overlast of bij de gemeente zelf krijgen de mensen die een klacht hebben-

00:35:57

Voorzitter: U heeft ook een vraag. Ik wil u laten uitpraten, maar dan heeft mevrouw Jacobs een vraag aan u.

00:36:02

De heer Van der Glas: Mag ik even mijn zin afmaken?

00:36:03

Voorzitter: Dat mag.

00:36:04

De heer Van der Glas: Mevrouw Jacobs? Ik heb de brief gezien voor mensen die nu een klacht indienen en ik kan niet anders zeggen dan dat ze een afpoeier-brief krijgen. De gemeente kan namelijk niks, dus er zit een heel gapend gat tussen helemaal niks doen - wat er op dit moment gebeurt of je moet een heterdaadje hebben, wat de wethouder zegt, maar dat komt niet voor - en een heleboel meer, maar wel binnen de handvatten die er op dit moment zijn en dan kiezen de indieners voor het laatste.

00:36:33

Voorzitter: Mevrouw Jacobs.

00:36:36

Mevrouw Jacobs: Ik heb twee vragen en eentje is al van zes zinnen geleden, denk ik. U had het over mensen die overlast hebben, maar mijn vraag was ook waar de overlast, volgens u,

van is? Ik weet dat zelf niet exact. Waarvan is de overlast? Is dat inderdaad van de houtrook, waar mijn buurman het over heeft, van mensen die het als verwarming hebben? Is het recreatie-stook? Is het in de binnenstad? Is het van de vuurkorf? Ik denk dat het heel belangrijk is dat, als iemand klaagt over overlast, het niet een gegeven is dat er dan dus overlast is. Mensen kunnen klagen over geluidsoverlast, maar dan kan het nog gewoon binnen de normen zijn. De klager is niet per se een klacht, omdat de regels worden overschreden.

00:37:28

De heer Van der Glas: Voorzitter, ik hoop niet dat ik die suggestie gewekt hebt. Het klopt dat niet iedereen die klaagt gelijk heeft, maar dat kun je niet anders beoordelen dan dat je daar ter plekke gaat kijken. Wij hebben ons in dit voorstel louter beperkt tot houtkachels en dat heeft een aantal oorzaken. Een daarvan is dat er Europese wetgeving in 2022 ingevoerd wordt, waardoor houtkachels onder de norm moeten blijven. Daar kun je dus wel degelijk iets meten. Het probleem zit hem met name in de oude - ik wil niet zeggen 'lijken' - kachels die nu nog rook uitstoten. Ik hoorde ook de vraag: gaan we dan verbieden? Gaan we de mensen dwingen om een filter te zetten? Het antwoord is heel duidelijk: nee, dat gaan we niet! We gaan niet verbieden, want we kunnen namelijk niet verbieden, omdat er geen wettelijk kader is. Ik denk dat dat punt nu wel duidelijk is geworden. Tegelijkertijd ben ik het eens met de heer Brandenburg die zegt dat bewustwording niet genoeg is.

00:38:30

De heer Van der Glas: Dat is helemaal waar en daarom hebben we gepoogd om in ons voorstel een viertraps-raket te maken en op één staat, wat ons betreft, dat er op de website van de gemeente in ieder geval ergens iets moet staan over, bijvoorbeeld: hoe stook ik verstandig en wat doe ik als het slecht weer is? Daar kan ook gewezen worden op het stook-alert - waar vragen over waren in ons voorstel - waar, wat ons voorstel betreft, mensen zich in ieder geval voor kunnen aanmelden. Dat is wel het minste wat je zou kunnen doen. Bewustwording alleen? Nee, daar moet meer achter weggkomen. Wij hebben ons verdiept in wat er gaande is in overheidsland en andere gemeenten, maar ook binnen de VNG en vanuit de RIVM. Er is veel meer mogelijk. Dat bracht ons bij de aanpak via die tool kit, waarin niet alleen gekeken wordt dat er een boa komt die een metertje aanzet, waarna, als men in overtreding is, een bekeuring krijgt.

00:39:32

De heer Van der Glas: Nee, dat is anders. Het is een aanpak waar mensen, in ieder geval, polshoogte nemen. In het preadvies staat ook: moet dat nou de boa zijn, want die hebben het al zo druk? De suggestie werd gedaan voor buurtbemiddeling en ik vind dat wel een mooie. Ik weet niet of je tegelijk de aanpak moet uniformeren of dat je het met de buurt samen moet oplossen. Dat voorkomt wellicht de-escalatie. Ik vond het leuk om te horen dat de wethouder refereerde aan drummen. Ik ben toevallig een drummer en ik mag 's middags tussen vijf en zes een halfuurtje drummen van mijn burens. Zo hebben we dat opgelost en ze vinden het ook nog wel leuk. Maar goed, ik weet niet of dat geldt voor houtrook en of ze zeggen: "Weet je, ik vind het wel leuk dat jij een beetje hout opstookt". Ik ga even mijn punten langs of ik nog wat vergeten ben. We zijn blij dat het college erkent dat het een probleem is dat er geen wettelijk kader is en dat er in het preadvies gezegd wordt dat er

druk uitgeoefend zal worden op Den Haag om te komen tot handhaafbare wettelijke mogelijkheden.

00:40:39

De heer Van der Glas: Sommige van onze indieners hebben partijgenoten in de landelijke politiek en wij zullen hun aansporen om dit door te zetten. Er is al eerder gerefereerd aan de nieuwe Omgevingswet. De nieuwe Omgevingswet biedt heel veel handvatten. Je kunt daar gebiedsgericht dingen zeggen en het zou een gemiste kans zijn om daar niet aan toe te geven. Ook de VNG geeft daar handreikingen voor. Kortom, we zijn benieuwd naar de resultaten die de gesprekken met de GGD, onder andere, opleveren en naar wat we in het eerste kwartaal van 2022 kunnen verwachten, want ik kan u zeggen dat ik veel mailtjes heb gekregen en veel mensen aan de telefoon heb gehad. Mensen die bijna tot huilens toe ervaring hebben met burens die continu rook uitstoten. Het voorbeeld van de pizzeria werd net genoemd. Ik hoorde daar het rare verhaal dat de achterbuurvrouw niet meer op haar dakterras kan, omdat ze astma heeft en er permanent houtrook vanuit de pizzeria komt. De pizzeria zegt dat hun schoorsteen om welzijnsoverwegingen niet te hoog moest zijn. Hier zie je dat belangen kunnen botsen. Wat de indieners betreft - tenminste, ik neem aan dat ik namens de indieners spreek - is onze gezondheid een heel groot goed en vandaar dat we dit probleem hebben willen agenderen. Dank u wel.

00:42:18

Voorzitter: Dank. Mevrouw Jacobs wil nog reageren.

00:42:22

Mevrouw Jacobs: Volgens mij hadden wij alle drie de vraag gesteld wat jullie met het voorstel gaan doen na het preadvies. Wordt het voorstel op deze manier ingediend of wordt het aangepast naar aanleiding van het preadvies? Ik had in ieder geval nog de vraag gesteld: wat vindt u dat het werk, wat er gedaan moet worden, het onderzoek en communicatieplannen, et cetera, mag kosten? Volgens mij hebben wij er altijd een financiële paragraaf in. Ten laste van welk budget zou het moeten gaan?

00:42:55

Voorzitter: De heer Van der Glas.

00:42:57

De heer Van der Glas: Dank u wel, Voorzitter. Over hoe het voorstel er in het eerste kwartaal uitziet kan ik geen zinnig woord zeggen.

00:43:05

Mevrouw Jacobs: Nee, uw initiatiefvoorstel.

00:43:07

De heer Van der Glas: Ik ga eerst even in op uw laatste punt. Wat dat gaat kosten weet ik niet. Ik hoop dat terug te zien in het voorstel van het college en ik denk niet dat de voorstellen die wij hier opnemen belachelijke kosten zijn. We vragen niet om extra boa's en we vragen niet om andere dingen. We vragen om de Omgevingswet op te stellen. Nou, dat moeten we wettelijk gezien toch, dus dat komt goed uit. Uw eerste vraag: wat gaan wij doen na dit preadvies? Ik moet eerlijk bekennen dat ik blij was met dit preadvies, want ik lees erin dat er geen wettelijk kader is. Dat hebben wij ook al geconstateerd. Voor de rest wordt er

ingegaan op de druk van de boa's. Wij vragen niet om boa's, alleen om wel het gesprek aan te gaan met de mensen die met elkaar in conflict zijn. Voor de rest zie ik in het initiatiefvoorstel veel meer onderwerpen dan waar het college op ingaat. Daar mag ik de conclusie uit trekken dat het college die voorstellen omarmd, dus wij zullen dit voorstel indienen ter besluitvorming.

00:44:12

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Brandenburg.

00:44:15

De heer Brandenburg: Dank, Voorzitter. Ik had nog de vraag gesteld hoe de indienende partijen aankijken tegen, bijvoorbeeld, mensen die nu van hun woonsituatie en verwarming afhankelijk zijn van die houtrook en of daar dan een oplossing voor geboden wordt? En hoe kijken zij nu aan tegen het programma voor de aanpak van houtrook? Gaat het over de aanpak van houtrook of gaat het over de aanpak van overlast van houtrook? Dat zijn, in de ogen van mijn fractie, twee dingen. Daar laat ik het bij.

00:44:43

Voorzitter: De heer Van der Glas.

00:44:45

De heer Van der Glas: Het is goed dat u daar inderdaad nog naar verwijst. De eerste zinnen in ons initiatiefvoorstel zeggen dat er veel mensen zijn die genieten van hun houtkachel en wij willen dat plezier niet wegnemen. We richten ons in dit voorstel louter op de negatieve effecten van houtrook. Nou zijn er inderdaad mensen - ik denk niet dat dat er veel zijn in Groningen, maar die zijn er natuurlijk wel - die van hun warmtevoorziening afhankelijk zijn van houtkachels. Ook daar geldt voor dat daar niks mee aan de hand is op het moment dat er geen overlast is. Als dat wel het geval is, zullen we een oplossing moeten zoeken. Ik zie wel een koppeling met de Transitievisie Warmte, waar we voor staan, waar gekeken wordt naar een duurzame warmtetransitie. Daar waar mensen dicht op elkaar wonen is misschien een houtkachel niet de meest aangewezen plek om te stoken. Nogmaals, dat kunnen we niet verbieden, maar je kunt op zijn minst het gesprek aangaan.

00:45:54

Voorzitter: Dank, ik wil andere mede-indieners een mogelijkheid geven om nog wat te zeggen. Ik zie dat mevrouw Jacobs nog een vraag heeft aan de heer Van der Glas.

00:46:04

Mevrouw Jacobs: Of misschien aan een andere indiener. Meneer Van der Glas geeft, volgens mij, niet heel helder antwoord of ik begrijp hem niet, dus misschien kan een ander het verduidelijken. In het voorstel lees ik op pagina vijf bij Communicatie en voorlichting, 1 en 2, waar wordt gevraagd om een programma op te starten, te zorgen voor instrumenten en vaardigheden van toezichthouders en het opstellen van een tool kit. Volgens mij is het heel simpel, dat kost geld en mijn vraag was: hoeveel geld mag de gemeente daaraan uitgeven? Als wij een pilot doen en we krijgen we een voorstel van het college, dan stellen wij € 20.000 of € 50.000 beschikbaar voor die pilot. Anders zou ik graag antwoord van de wethouder willen hebben, dat als wij dit voorstel aannemen, hoe ze dat gaat financieren? Dat is mijn vraag. Is het dan zo, als de indieners dat antwoord niet geven, dat wij een voorstel zonder dekking in de raad behandelen? Gaat u inderdaad dit voorstel expliciet op deze manier

indienen of wordt het aangepast naar aanleiding van het preadvies? Daar heb ik ook nog geen helder antwoord op.

00:47:15

Voorzitter: Die laatste vraag was volgens mij al beantwoord, of niet, maar twee vragen geldt [onhoorbaar]

00:47:21

De heer Van der Glas: Wij hebben dit probleem gesignaleerd. Ik denk niet dat wij hier op aarde zijn om binnen deze gemeenteraad geen geld uit te geven. Ik denk dat wij op deze aarde zijn om maatschappelijke problemen aan te pakken. Wat die gaan kosten kan ik u, op dit moment, niet vertellen. Nee, ik heb geen dekking voor het voorstel, maar ik heb gevraagd om een plan vanuit het college. Dat plan gaan we krijgen. Ik neem aan dat daar een voorstel voor komt of waarin in ieder geval aangegeven wordt wat de kosten zijn en hoe die mogelijk gedekt kunnen worden, simpelweg omdat wij op dit moment die kosten niet kunnen weten. Wat was uw tweede vraag ook alweer? Of we hem zo, op dezelfde manier, gaan indienen? We gaan, als indieners, de koppen bij elkaar steken om te kijken hoe het voorstel volgende week in stemming gebracht wordt. Ik geloof dat het voorstel zodanig in elkaar zit dat er niet al te grote veranderingen in aangepast hoeven worden. Hooguit wat de PvdA gezegd heeft, dat het laatste punt misschien nog een keer herzien of herbeschreven moet worden.

00:48:31

Voorzitter: Ik ga nu een rondje maken bij de andere indieners. Ik zie de heer Lo-A-Njoe van D66. Gaat uw gang.

00:48:38

De heer Lo-A-Njoe: Dank u wel, Voorzitter. Misschien kan ik even wat aanvullingen doen op de vragen die gesteld zijn. Volgens mij als het gaat om de aanpassingen, want daar wordt heel helder naar gevraagd. Mevrouw Jacobs heeft gelijk dat er geen financiële paragraaf inzet. Meneer Van der Glas geeft terecht aan dat wij vragen om dit uit te zoeken en een onderzoek te doen hoe dit zou kunnen. Daar hoort ook een kostenraming bij. Ik denk dat dat een aanpassing zou kunnen zijn - dat moeten we met de mede-indieners bespreken - in de formulering. Ik snap dat u uit de formulering haalt dat we dat gaan doen, maar hoeveel kost het? Dat is punt zeven, inderdaad. Stap zes, wat betreft handhaven in de ijskast zetten, werd net al genoemd. Dat zou ook een aanpassing zijn, wat mij betreft, omdat het wettelijk kader er inderdaad niet is. Even kijken wat er nog meer werd gevraagd.

00:49:34

De heer Lo-A-Njoe: De VVD vroeg eerder vandaag: alles over één kam scheren? Nee, daar gaat het niet om. Het gaat erom dat, daar waar puntbelasting is en mensen overlast ervaren, je daar wat meer zou willen doen dan dat je nu doet. Als het gaat om wat wat nou de belangrijkste oorzaak is? Er zijn twee oorzaken, namelijk dat er soms nat hout wordt gestookt en dat oude kachels heel veel rook veroorzaken. Dat is een aanknopingspunt om wat mee te doen en dat stellen wij ook voor in het voorstel. Ik heb het in het preadvies niet zo nadrukkelijk teruggezien, maar er zijn gemeenten die hier al actie op hebben, bijvoorbeeld door het opkopen van oude kachels of daar een regeling in. Wij snappen dat dat niet gemeente breed kan. Dat kan wel, maar dat kost heel veel geld. Je zou het kunnen

doen daar waar er, bijvoorbeeld, een puntbelasting is. Het gaat om een redelijk voorstel wat je vooral positief moet insteken. We hebben niet gevraagd om mensen die op de hoek controleren. We hebben ook niet gevraagd om een algemeen houtverbod en we hebben het woord barbecue niet in de mond genomen.

00:50:41

De heer Lo-A-Njoe: Ook wij realiseren ons, zoals gezegd, dat er geen juridisch kader is dus daar hebben we het niet over. Waar hebben we het wel over? Toch wel, meneer Brandenburg, over communicatie en daarmee ook bewustwording. Is dat voldoende? Nee, vandaar ook het idee van het stook-alert, wat overigens al bestaat. Daar hoeven we dus niet voor te betalen, mevrouw Jacobs. Dat stook-alert is in 2020 acht keer gegeven, dus het gaat over acht dagen waarbij de klimatologische omstandigheden dusdanig zijn dat het niet handig is om je houtkachel aan te zetten. Ik denk dat veel houtkachel-eigenaren dat niet weten, dus laten we ze eens informeren. Dat is eigenlijk het redelijke voorstel. Als ik een oude kachel heb en de gemeente helpt mij ook nog om die te vervangen door eentje die veel schoner is - dat maakt echt uit! - dan denk ik dat dat een goed idee is, maar daar moet dan inderdaad wel een kostenraming voor komen.

00:51:36

De heer Lo-A-Njoe: Tenslotte, het opnemen in de Omgevingswet zodra dat kan. Ik heb van de wethouder begrepen dat ze daar positief instaat, dus daar zitten we helemaal op dezelfde lijn. Dan heb ik nog wel een kritische noot. In het preadvies wordt, naar mijn idee, onterecht het risico voor de gezondheid gebagatelliseerd. Het klopt dat iets minder dan 4 procent van de totale ziektelast toe te schrijven is aan luchtverontreiniging - waar houtrook overigens een onderdeel van is - maar de conclusie dat die 4 procent beperkt risico's oplevert delen we niet. Ik heb wat artsen gevraagd hoe dat zit en de grootste risicofactoren zijn roken en ongezonde voeding. Waarom noem ik die? Omdat het dan gaat om een percentage van 9,4 en 8,1 procent en in dat licht moet je die 4 procent zien. Dus dit is niet voor de leuk, maar dit is wel een serieus ding. Ja, we hebben hier relatief schone lucht, maar luchtverontreiniging staat op plek zes als het gaat om alle risicofactoren voor ziektelast. Voor mensen, die het betreft, met COPD en andere luchtwegklachten is dit echt een ding wat heel regelmatig terugkomt en volgens mij hebben we ons dat wel aan te trekken, in alle redelijkheid.

00:52:50

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Brandenburg.

00:52:53

De heer Brandenburg: Meer verduidelijkend, want dan gaat het dus om luchtverontreiniging. Het gaat om alle fijnstof in de lucht. Als je langs een grote weg of de ring woont heb je daar meer last van dan dat we in dit voorstel per se aanpakken. Ik zou toch de indieners er een beetje voor willen laten waken om te doen alsof we met dit voorstel in één keer alle gezondheidsproblemen in Groningen zomaar oppakken. Dat past, denk ik, niet helemaal om dat te stellen.

00:53:22

Voorzitter: De heer Lo-A-Njoe.

00:53:23

De heer Lo-A-Njoe: Daar heeft de heer Brandenburg helemaal gelijk in, alleen reageer ik op hoe dat in het preadvies staat en daar staat letterlijk dat luchtverontreiniging slechts voor minder dan 4 procent van invloed is en dat het gemiddeld genomen een beperkt risico met zich meedraagt. Dat vind ik een beetje ongelukkig en het is vast niet zo bedoeld. Luchtverontreiniging is in zijn totaliteit, inderdaad inclusief alles, meneer Brandenburg, wel een ding en we praten hier maar over één element. Dat klopt.

00:53:50

Voorzitter: Ik kijk wie van de overige indieners zo nog- De heer Rebergen van de ChristenUnie.

00:53:56

De heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Ik ben een recreatieve houtstoker. Ik heb sinds een paar jaar een houtkachel en zonder reclame te willen maken voor de lokale specialist, hebben we daarbij uitvoerig uitleg gekregen over hoe je wel en niet goed stookt, hoe je ervoor zorgt dat het op een goede manier gaat en wanneer je voldoende verbranding hebt en de uitstoot laag is. Daar was ikzelf wel blij mee. Ik ben ook aangemeld voor dat stook-alert, maar ik heb er nog niet één gekregen. Volgens mij valt dat best wel mee. Als ik kijk naar het preadvies, waarin wordt aangegeven dat ze meer willen gaan doen aan communicatie en voorlichting, denk ik inderdaad dat dat de belangrijkste stap is. Het zit in het stappenplan om bewustwording te creëren, zodat mensen weten hoe je goed stookt en wanneer je wel en wanneer je niet kunt stoken. Als het dan maar om acht dagen per jaar gaat, vallen de momenten dat het niet kan heel erg mee.

00:55:01

De heer Rebergen: Daarmee kun je wel de overlast voorkomen en richt het voorstel zich niet alleen op mensen die overlast veroorzaken, maar op iedereen die hout stookt, namelijk de voorlichting om op een goede manier hout te stoken. Als je verder gaat in het stappenplan komt zeker die overlast erbij om te kijken waar je dan op in wilt zetten. Daar zou uiteindelijk buurtbemiddeling ingezet kunnen worden als burens er met zijn tweeën niet uit kunnen komen. Dat vond ik een mooie suggestie vanuit het college. Dat we nu niet kunnen inzetten op die handhaving: ik denk dat het belangrijkste ligt in het voorliggende stuk. Daar kunnen we zeker op inzetten en gaat die handhaving misschien even in de koelkast. Dat vind ik voor nu niet zo erg. Als TNO de normen heeft vastgesteld en het komt in de Omgevingsvisie, dan kunnen we dat altijd weer oppakken en kijken of we de handhaving kunnen vormgeven.

00:56:01

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Bosch van Student en Stad.

00:56:05

De heer Bosch: Voorzitter, ik hoor nu - en terecht, denk ik - dat als de burens er niet uitkomen we dan kijken of we dat kunnen ondersteunen, misschien door buurtbemiddeling. Dat is dan naar aanleiding van een klacht, maar mijn vraag is: is het dan niet bij alle vormen van burenruzie? Waarom moet dat per se wel voor houtrook en niet voor iets anders?

00:56:26

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:56:26

De heer Brandenburg: Nee, volgens mij is dat ook niet zo. Het is altijd zo bij burenruzies, want als je ruzie hebt over de schutting kun je ook buurtbemiddeling inzetten.

00:56:33

De heer Bosch: Waarom dan dit initiatiefvoorstel waar dat specifiek naar voren moet komen?

00:56:37

De heer Brandenburg: We hebben dat niet in het initiatiefvoorstel neergezet. Het is een reactie van het college die zegt van: "Nou, je zou dit wel kunnen doen. Je kan niet handhaven, maar je zou dit wel kunnen aangrijpen als je er niet uitkomt, dus dat zou je in je communicatie kunnen meenemen".

00:56:52

Voorzitter: Het lijkt me helder. Dat was de woordvoering? Dank. Ik kijk nog even naar de overige indieners? Ja, ik zie de heer Hekkema van de Partij voor de Dieren.

00:57:04

De heer Hekkema: Dank u wel, Voorzitter. Veel is al gezegd en ik sluit me volledig aan bij de woorden van de heer Lo-A-Njoe. Het is een probleem dat niet gebagatelliseerd moet worden. Ik hoor andere partijen veel spreken over overlast. Ik denk dat we toch wat breder moeten kijken. Het gaat op sommige plekken echt om gezondheidsschade en volgens mij hebben we, als gemeente, een zorgplicht om ervoor te zorgen dat we op die piekpunten gaan inperken. Nou hoop ik dat in het voorstel, wat in het nieuwe jaar komt, wat meer mogelijkheden zullen zijn om dat voor elkaar te krijgen, want ik denk dat, samenvattend, sfeer en verwarming niet mogen leiden tot gezondheidsschade en klimaatopwarming. Daar wilde ik het bij laten.

00:57:49

Voorzitter: Dank. Iedereen is aan- Sorry ik sla mevrouw Boogaard over. Gaat uw gang.

00:57:58

Mevrouw Boogaard: Nu zou ik bijna willen gaan zeggen dat ik niet zoveel heb toe te voegen. We hebben een kleine groep inwoners en die heeft luchtwegproblemen. Ik denk dat als we het uitkleden, dat het grotendeels om deze groep gaat. Dit is een langlopend probleem waar een klein deel van onze inwoners hele grote problemen mee heeft. Tot nog toe zijn wij, als gemeente, niet in staat om ze daarin de helpende hand te bieden. Ik denk dat wij, met dit initiatiefvoorstel, er een handreiking toe doen om daar een eerste stap in te zetten, waarmee we hopelijk de komende jaren verder kunnen gaan. Op dit moment is dit het maximaal haalbare. Rookoverlast is, net als geluidsoverlast, voor veel mensen vervelend, maar er is ook een hele grote groep die er in het dagelijks leven door belemmerd wordt. Ik denk dat het daarom belangrijk is dat we hier mee verdergaan. Dank u wel.

00:58:53

Voorzitter: Dank. De heer Moerkerk.

00:58:55

De heer Moerkerk: Nog even voor de statistieken de laatste mede-indiener. Ik heb niet zoveel toe te voegen aan alles wat er is gezegd. Dat is, omwille van de tijd, misschien niet zo

zinvol meer. Ik vind trouwens de aanpassingen die door de heer Lo-A-Njoe zijn verwoord, zoals het willen indienen, het meest nuttig en het meest overzichtelijk. Ik geloof dat we op die voet verder moeten, maar dan zit ik al een beetje in de afronding en de procedure. Dank u wel.

00:59:25

Voorzitter: Dat was helder. Zijn er nog vragen? Dan sluit ik het af en is de vraag aan de commissie hoe gaat dit verdergaat? Wordt het nog een discussie? Worden er nog moties of amendementen ingediend? En eigenlijk ook de vraag die door de indieners al gesteld is of dit volgende week ongewijzigd in de raad wordt ingebracht?

00:59:54

De heer Van der Glas: Voorzitter, we gaan waarschijnlijk een kleine aanpassing aan het voorstel doen en dan agenderen wij het voor de raadsvergadering van volgende week. Het is geen raadsvoorstel, dus we gaan er geen moties over indienen.

01:00:07

Voorzitter: Dan zien wij die aanpassingen tegemoet en sluit ik bij deze de vergadering.